

عنوان مقاله:

پژوهشی در باب گفتمان های حاکم بر تئاتر در ایران معاصر (با تمرکز بر دهه های چهل و پنجاه شمسی)

محل انتشار:

سومین همایش ملی هنرهای نمایشی و دیجیتال (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

سپیده امیری - کارشناس ارشد پژوهش هنر از دانشگاه شیراز

فتح اله زارع خلیلی - استادیار دانشکده هنر و معماری، دانشگاه شیراز

خلاصه مقاله:

در ساحت اندیشه ی دهه های ۱۳۴۰ و ۱۳۵۰ ه.ش، جریانات متنوعی به بساخت مفاهیم مختص خود پرداختند. سربرآوردن جریانات وگفتمان های متعدد، شاهدی است براین مدعا که این دو دهه واجد تکاپو و پویایی در هنر بهطور اعم، و تئاتر به طور اخص میباشند. البته طبیعتا مجال بحث از همه نیست؛ و ازاین رو، سه گفتمان که به لحاظ تاثیر و تاثرات، به ژرفنای فرهنگ و هنر این عصر رسوخ کرده، گزینش شده و مورد مذاقه قرار خواهند گرفت: نخست گفتمان «پهلویسم»، که توسط حاکمیت وقت، و نخبه های حامی آن شکل گرفت و گسترش یافت؛ سپس گفتمان «چپ گرا»، یعنی گفتمانی که طبقه ی متوسط تحصیلکرده و روشنفکر بانی آن شد؛ و در پایان، به بحث از گفتمان «عامه پسند»، با تمرکز بر افشار فرودست، میپردازیم. البته لازم به ذکر است که، به دلیل نداشتن مجال بحث چندان در این مقاله، صرفا به اشاراتی موجز به هریک بسنده خواهیم کرد. شاکله بندی مسیر در راستای پاسخ دهی به این پرسش طراحی شده که «گفتمان های متنفذ و مسلط بر فرهنگ و هنر به طور کلی و تئاتر به طور خاص در دهه های چهل و پنجاه شمسی کدام اند؟ و به تبع آن، هدف نیز دستیابی بهشناختی از این گفتمان ها می باشد. روش استخراج دسته بندی ها، تحلیل استقرایی است؛ و روش به لحاظ گردآوری اطلاعات، کتابخانه ایمی باشد. نتیجه حاکی از آن است که سه گفتمان گزینش شده، در ربط و نفی دیگری قدم برداشته و رابطه ای غیریت سازانه برقرار کرده اند. بدین علت که گفتمان ها همواره به واسطه «دیگری» هویت پیدا می کنند و نظام معنایی خود را بر این اساس تنظیم می نمایند.

کلمات کلیدی:

گفتمان، تئاتر ایران، هنر ایران معاصر، دهه های چهل و پنجاه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1548190>

